

TÁRSADALOMFÖLDRAJZI FOLYAMATOK
KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN: PROBLÉMÁK,
TENDENCIÁK, IRÁNYZATOK

Nemzetközi földrajzi konferencia
Beregszász, 2020. március 26–27.

Tanulmánykötet

2. kötet

СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ
В СХІДНО-ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ: ПРОБЛЕМИ,
ТЕНДЕНЦІЇ, НАПРЯМИ

Міжнародна наукова географічна конференція
Берегове, 26–27 березня 2020 року

Збірник наукових робіт

Том 2

HUMAN GEOGRAPHICAL PROCESSES
IN EAST CENTRAL EUROPE: PROBLEMS,
TENDENCIES AND TRENDS

International Geographical Conference
Berehove, March 26–27, 2020

Selected papers

Volume 2

II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

**TÁRSADALOMFÖLDRAJZI FOLYAMATOK
KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN: PROBLÉMÁK,
TENDENCIÁK, IRÁNYZATOK**

Nemzetközi földrajzi konferencia
Beregszász, 2020. március 26–27.

Tanulmánykötet

2. kötet

„RIK-U” Kft.

Ungvár

2020

УДК (ЕТО): 911.3(4-11)(4-191.2)
T– 32

A kétkötetes kiadvány a Beregszászban, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán 2020. március 26–27-re tervezett, de a koronavírus-járvány miatt bevezetett karantén következtében elhalasztott *Társadalomföldrajzi folyamatok Kelet-Közép-Európában: problémák, tendenciák, irányzatok* című nemzetközi földrajzi konferenciára beküldött előadások anyagát tartalmazza.

Készült a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Részlege és Földtudományi és Turizmus Tanszéke közreműködésével.

Szerkesztőbizottság: *Berghauer Sándor, Dávid Lóránt Dénes, Dnyisztrjanszkij Miroslav, Fodor Gyula, Gergely Livia, Gönczy Sándor, Izsák Tibor, Mocá Andrij, Molnár D. István, Molnár József, Nagy Tibor, Oláh Natália, Papp Géza, Sass Enikő, Sesuka Halina, Tóth Attila, Vince Tímea, Virván Olga*

Műszaki szerkesztés: *Dobos Sándor*

Tördelés: *Dobos Sándor, Tótin Viktória, Vezsdel László*

Korrektúra: *Kordonec Oleksandr, Pusztai-Tárczy Beatrix, Sin Edina, Vrabely Tamás*

Borítóterv: *Molnár D. István*

ETO-besorolás: *a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára*

A kiadásért felelnek: *Orosz Ildikó, Dobos Sándor*

A kötetben található tanulmányokat
a nemzetközi földrajzi konferencia Tudományos Tanácsa lektorálta.

A közölt tanulmányok tartalmáért a szerzők a felelősek.

A kiadvány tartalmát az „Unicheck”
online plágium-ellenőrző program segítségével ellenőriztük.

**A konferenciát és a kiadvány megjelenését
Magyarország kormánya, továbbá a Nemzetstratégiai Kutatóintézet támogatta:**

Kiadó és nyomdai munkák: „RIK-U” Kft.
88 000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua
Felelős vezető: Sztanyisevszkij Jevgen

ISBN 978-617-7868-12-4
ISBN 978-617-7868-14-8 (T. 2)

© A szerzők, 2020
© A szerkesztőbizottság, 2020
© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2020

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ф. РАКОЦІ ІІ

**СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ
В СХІДНО-ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ: ПРОБЛЕМИ,
ТЕНДЕНЦІЇ, НАПРЯМИ**

Міжнародна наукова географічна конференція
Берегове, 26–27 березня 2020 року

Збірник наукових робіт

Том 2

ТОВ «РІК-У»

Ужгород

2020

УДК: 911.3(4-11)(4-191.2)
Т– 32

Двотомний збірник містить матеріали доповідей міжнародної наукової географічної конференції *Соціально-географічні процеси в Східно-Центральній Європі: проблеми, тенденції, напрями*, яка мала відбутися 26–27 березня 2020 року в Закарпатському угорському інституті ім. Ф. Ракоці ІІ (м. Берегове), однак через епідемію коронавірусу та запровадження карантину була відкладена.

Підготовлено Видавничим відділом спільно з кафедрою географії та туризму Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ

Редакційна колегія: *Олександр Бергхауер, Лорант-Дейнеш Давід, Мирослав Дністрянський, Дюло Фодор, Лівія Гергей, Шандор Генці, Тібор Іжак, Андрій Моца, Стефан Молнар Д., Йосип Молнар, Тібор Нодь, Наталія Олаг, Гейзо Папп, Еники Шаш, Галина Щука, Атілла Товт, Тімео Вінце, Ольга Вірван*

Технічне редагування: *Олександр Добош*

Верстка: *Вікторія Товтін, Ласло Веждел, Олександр Добош*

Коректура: *Беатрікс Пустой-Гарці, Едіна Шін, Олександр Кордонець, Томаш Врбель*

Обкладинка: *Стефан Молнар Д.*

УДК: *Бібліотечно-інформаційний центр “Опацої Черє Янош” при ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ*

Відповідальні за випуск: *Ільдико Орос, Олександр Добош*

Матеріали видання рецензовані Науковою радою міжнародної наукової географічної конференції.

За зміст опублікованих статей відповідальність несуть автори.

Матеріали збірника були перевірені на наявність збігів і запозичень сервісом «Unicheck».

Проведення конференції та друк видання здійснено за підтримки уряду Угорщини й Інституту національних стратегічних досліджень:

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»
вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88 000. Електронна пошта: print@rik.com.ua
Генеральний директор: Євген Станішевський

ISBN 978-617-7868-12-4

ISBN 978-617-7868-14-8 (Т. 2)

© Автори, 2020

© Редакційна колегія, 2020

© Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ, 2020

FERENC RÁKÓCZI II TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN
COLLEGE OF HIGHER EDUCATION

**HUMAN GEOGRAPHICAL PROCESSES
IN EAST CENTRAL EUROPE: PROBLEMS,
TENDENCIES AND TRENDS**

International Geographical Conference
Berehove, March 26–27, 2020

Selected papers

Volume 2

“RIK-U” LLC
Uzhhorod
2020

УДК (UDC): 911.3(4-11)(4-191.2)
T- 32

The two-volume publication contains the speeches submitted for the international geographical conference under the title *Human geographical processes in East Central Europe: problems, tendencies and trends* that was to be held in Berehove, at Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education on 26–27 March 2020, but was postponed due to the quarantine preventive measures introduced as a result of coronavirus epidemic.

Prepared at the Publishing Department of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education in cooperation with the Department of Geography and Tourism

Editorial Board: *Sándor Berghauer, Lóránt Dénes Dávid, Myroslav Dnistrians'kiy, Gyula Fodor, Lívia Gergely, Sándor Gönczy, Tibor Izsák, Andriy Motsa, István Molnár D., József Molnár, Tibor Nagy, Natália Oláh, Géza Papp, Enikő Sass, Halyna Shchuka, Attila Tóth, Tímea Vince, Olga Virván*

Technical editing: *Sándor Dobos*

Page proof: *László Vezsdel, Sándor Dobos, Viktória Tótin*

Proof-reading: *Beatrix Puztai-Tárczy, Edina Sin, Oleksandr Kordonec, Tamás Vrabely*

Cover design: *István Molnár D.*

Universal Decimal Classification (UDC): *Apáczai Csere János Library of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

Responsible for publishing: *Ildikó Orosz, Sándor Dobos*

The research papers of the volume were proofread by the Scientific Council of the international geographical conference.

Authors are responsible for the content of the research papers.

The content of the research papers was checked by Unicheck Plagiarism Checker Service and Plugin.

**The conference and the publication of the research papers
sponsored by the government of Hungary and the Research Institute for National Strategy:**

Publishing and printing: "RIK-U" LLC
Gagarin Street 36, 88 000 Uzhhorod, Ukraine. E-mail: print@rik.com.ua
Responsible manager: Jevgen Stanyisevskiy

ISBN 978-617-7868-12-4

ISBN 978-617-7868-14-8 (T. 2)

© Authors, 2020

© Editorial Board, 2020

© Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 2020

TARTALOM / ЗМІСТ / CONTENT

1. KÖTET / TOM 1 / VOLUME 1

ELŐSZÓ	23
ПЕРЕДМОВА.....	24
PREFACE	25
ПЕРЕДМОВА.....	26
ELŐSZÓ	27
PREFACE	28
<i>Plenáris előadások / Пленарні доповіді / Plenary Presentations</i>	<i>29</i>
Маруняк Є. О.: РЕГІОНАЛЬНА НЕРІВНІСТЬ ТА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА: ПОШУК БАЛАНСУ	31
Мезенцев К. – Провотар Н.: НЕОДНОЗНАЧНІ ПРИМІСЬКІ ПРОСТОРИ: РОЗШИРЕННЯ ЧИ ЗВУЖЕННЯ ПОВСЯКДЕННИХ ПРАКТИК?	41
Руденко Л. Г. – Дронова О. Л.: ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НАПРЯМКИ ВПРОВАДЖЕННЯ І ЗАВДАННЯ ГЕОГРАФІЇ	47
<i>Népesség- és társadalomföldrajz / Географія населення та соціальна географія / Population and Social Geography</i>	<i>53</i>
Bagdi, Róbert: ETHNIC MINORITIES AND THEIR LANGUAGE IN HUNGARIAN COUNTY SEATS – THE CENSUS OF 2011	55
Berki, Márton – Sivadó, Brigitta: SECULARIZATION OR A RELIGIOUS REVIVAL? – RELIGIOSITY IN DUNAÚJVÁROS AND KAZINCBARCIKA DURING AND AFTER SOCIALISM.....	65
Dancs György: DEMOGRÁFIAI HELYZETKÉP ÉSZAKKELET-MAGYARORSZÁGON AZ 1831-ES KOLERAJÁRVÁNY IDEJÉN.....	73

<i>Дністрянський М. С.:</i> ОСНОВНІ ЕТАПИ ЗАСЕЛЕННЯ ГИРСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ.....	83
<i>Dusek Tamás:</i> AZ OKOSVÁROSOK KOMPLEX MUTATÓSZÁMAINAK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI KÉRDÉSEI.....	91
<i>Egri Zoltán – Uzzoli Annamária:</i> AZ EGÉSZSÉGEGYENLŐTLENSÉGEK NÉHÁNY ÖSSZEFÜGGÉSE A TÁRSADALMI-GAZDASÁGI EGYENLŐTLENSÉGEKKEL MAGYARORSZÁGON.....	99
<i>Fabula, Szabolcs – Ilcsikné Makra, Zsófia – Pál, Viktor – Lados, Gábor – Boros, Lajos:</i> MIGRATION INTENTIONS AND MOTIVES OF HEALTH WORKERS AND MEDICAL STUDENTS – A COUNTRY CASE STUDY FROM HUNGARY	107
<i>Гукалова І. В.:</i> ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНИЙ КОНТЕКСТ ОСМИСЛЕННЯ ПЕРЕДУМОВ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ	115
<i>Гаврилюк О.:</i> СОЦІАЛЬНА НЕРІВНІСТЬ У РАДЯНСЬКОМУ РОЗПОДІЛІ ЖИТЛА – ВІД СТАЛІНІЗМУ ДО РОЗВИНЕНОГО СОЦІАЛІЗМУ. РЕЗУЛЬТАТИ ПОЛЬОВОЇ РОБОТИ У МІСТІ ДНІПРО [ЕКС ДНІПРОПЕТРОВСЬК], УКРАЇНА	123
<i>Лейберюк О. М.:</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОСТОРОВИХ БАЗ ДАНИХ ДЕМОГРАФІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК НАСЕЛЕННЯ.....	133
<i>Molnár D. István:</i> A KÖZIGAZGATÁSI TÉRFELOSZTÁS VÁLTOZÁSAI KÁRPÁTALJÁN UKRAJNA FÜGGETLENNÉ VÁLÁSÁT KÖVETŐEN.....	139
<i>Molnár József:</i> MÓDSZEREK A NÉPESSÉG ELHELYEZKEDÉSE, ILLETVE A NÉPSŰRŰSÉG TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSÁRA – KÁRPÁTALJA PÉLDÁJÁN.....	147
<i>Obádovics Csilla:</i> NÉPESEDÉSI FOLYAMATOK KÜLÖNBSEGEI A KÁRPÁT-MEDENCE NÉHÁNY ORSZÁGÁBAN	157
<i>Patkós Csaba – Tóth Antal:</i> MAGYAR FIATALOK MIGRÁCIÓJA EMPIRIKUS KUTATÁSOK TÜKRÉBEN	167

Підгрушній Г. П. – Сікорська Л. Б.: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ НАСЕЛЕННЯ МІСТ УКРАЇНИ	177
Поливач К. А.: МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЯВЛЕННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО КАРКАСУ УКРАЇНИ	185
Пуґач С. О. – Мезенцев К. В.: ПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	193
Rigóczy Csaba: A VÁROSI OTTHON-ATTITÚD VIZSGÁLATA	201
Siskáné Szilasi Beáta – Halász Levente: A KELET- ÉS KÖZÉP-EURÓPAI GAZDASÁGI ALAPÚ KIVÁNDORLÁS MINT ÉLETSTRATÉGIA – A SZUBJEKTÍV JÓL-LÉT SZINTJEI KÜLFÖLDÖN.....	211
Tolnai Gábor: KELET-KÖZÉP-EURÓPAI FŐVÁROSOK VÍZPARTI MEGÚJULÁSA BUDAPEST, BELGRÁD ÉS KIJEV PÉLDÁJÁN	221
Tuza Benedek: BELSŐ-ERZSÉBETVÁROS TÁRSADALMI KONFLIKTUSAI	231
Veselicz Adél: A LEADER HELYI AKCIÓCSOPORTOK MŰKÖDÉSÉNEK VIZSGÁLATA TERÜLETI EGYENLŐTLENSÉGI INDEXEK SEGÍTSÉGÉVEL.....	241
Вірван О. О.: ГЕНДЕРНИЙ АНАЛІЗ ДЕПУТАТСЬКИХ КОРПУСІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ	251
<i>Régiók és határok / Regioni та кордони / Regions and Borders.....</i>	257
Bodó, Pál Bence: EXTERNAL DEBT ACCUMULATION IN KYRGYZSTAN.....	259
Csernicskó István: HOL A HATÁR, AVAGY MEDDIG TART EGY NYELVTERÜLET? EGY DIALEKTUSKONTINUUM ÖNÁLLÓ NYELVEKRE OSZTÁSÁNAK PROBLÉMÁI.....	269
Elekes Tibor – Szilágyi Ferenc: A HABSBERG BIRODALOM TÉRSZERVEZÉSI KÍSÉRLETEI DÉLKELET-ERDÉLYBEN	279

Hajdú Zoltán: TÉRKÖZÖSSÉGI, ÉRDEKKÖZÖSSÉGI, „SORS-KÖZÖSSÉGI” ÁLLAMCSOPORTOK FORMÁLÓDÁSA AZ EURÓPAI UNIÓ KELETI TÉRSÉGÉBEN.....	289
Kozma, Dorottya Edina: COMPOSITE SUSTAINABLE DEVELOPMENT INDICATORS IN CASE OF 28 EUROPEAN UNION MEMBER STATES.....	299
Кравцова І. В.: ГЕОГРАФІЧНИЙ ФЕНОМЕН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ	309
Szabó Pál: FOGYASZTÁSFÖLDRAJZI DIMENZIÓK A POSZT-SZOCIALISTA TÉRSÉGBEN	317
Склярська О. І.: ЕЛЕКТОРАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ У ПРИКОРДОННИХ ЕТНІЧНО НЕОДНОРІДНИХ РАЙОНАХ УКРАЇНИ.....	327
<i>Nemzeti kisebbségek által lakott térségek társadalmi és gazdasági pozíciói Kelet- és Közép-Európában / Соціальні та економічні позиції регіонів із компактним проживанням національних меншин у Східній та Центральній Європі / Social and Economic Positions of the Regions Inhabited with Ethnic Minorities in Central and Eastern-Europe</i>	335
Körmöczi Gábor: A NÉPI KULTÚRA TÁMOGATÁSPOLITIKÁJÁNAK TERÜLETI ASPEKTUSAI MAGYARORSZÁGON ÉS ROMÁNIÁBAN A CSÓRI SÁNDOR ALAP FINANSZÍROZÁSAINAK TÜKRÉBEN	337
Linc Annamária: A MAGYAR–UKRÁN HATÁRON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI.....	347
Samu István – Kulcsár László: ÖSSZENŐ, AMI ÖSSZETARTOZIK. A TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI KAPCSOLATOK REKONSTRUKCIÓJA KÉT IPOLY MENTI FALUBAN A FOLYÓ SZEMKÖZTI OLDALÁN	355
Szalkai Gábor: SZIMBOLIKUS HARCOK A KÁRPÁTOK ÁTJÁRÓIBAN.....	365
Tőzsér Anett: A MAGYAR TURIZMUS KÁRPÁT-MEDENCEI SZINTŰ KITERJESZTÉSÉNEK INDOKOLTSÁGA ÉS LEHETŐSÉGEI.....	373

2. KÖTET / TOM 2 / VOLUME 2

<i>Turizmus / Туризм / Tourism</i>	407
Алієв В. В.: СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	409
Аріон О. В. – Бричук М. С.: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МИС- ЛИВСЬКОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	415
Чернишова Т. М.: SWOT-АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЧНІ АЛЬ- ТЕРНАТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	425
Elekes Tibor – Kápolnási Zsolt: AZ AGYAGFALVA EMLÉK- HÁZ IDEGENFORGALMI JELENTŐSÉGE, OKTATÁ- SI-NEVELÉSI LEHETŐSÉGEI.....	431
Gyuricza László – Szabó Balázs Attila: A MAGYARORSZÁ- GI SKANZENEK IDEGENFORGALMI SZEMPONTÚ VIZSGÁLATA.....	437
Kalmárné Rimóczi Csilla – Bakos Róbertné: AZ ONLINE KOM- MUNIKÁCIÓ JELENTŐSÉGE AZ UTAZÁSI DÖNTÉ- SEK BEN.....	447
Калмикова І. С. – Меліх О. О. – Меліх Т. Г.: СОЦІАЛЬНО- ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ТА ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ.....	457
Kampó Ildikó: AZ EU-S TURISZTIKAI FEJLESZTÉ- SI PROGRAMOK MEGJELENÉSE KÁRPÁTALJA HEGYVIDÉKI TERÜLETEIN.....	465
Kátay Ákos: A GLOBÁLIS SZÁLLODAVÁLLALATOK TER- JESZKEDÉSI AKTIVITÁSA ÉSZTORSZÁG, LETT- ORSZÁG, LITVÁNIA, BELARUSZ, UKRAJNA ÉS MOLDOVA FŐVÁROSAIBAN.....	475
Kóródi, Márta – Mondok, Anita – Szabó, Attila: THE AWARE- NESS AND ACCEPTANCE OF THE TOURISM BRAND “HEART OF THE HUNGARIAN GREAT PLAIN” AND ITS ATTRACTIONS.....	485
Lontai-Szilágyi Zsuzsanna – Oláh Natália – Tóth Nikoletta Marian- na – Gönczy Sándor: KERESLETELEMZÉS A MAGYAR- ORSZÁGRÓL A KÁRPÁTALJAI BEREKVIDÉKRE ÉRKEZŐ TURISTÁK KÖRÉBEN.....	495

<i>Máltesics Péter – Varjas János: AZ INTERAKTÍV TANULÁS ÖSVÉNYEIN. HAZAI ÉS NEMZETKÖZI GEOPARKOK OKTATÁSI MEGOLDÁSAI.....</i>	505
<i>Машіка Г. В.: АТРАКЦІЯ ЯК ДОМІНУЮЧА СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ</i>	515
<i>Mátyás Szabolcs – Tokodi Panna: A TURIZMUSBIZTONSÁG EGYES ÖSSZETEVŐINEK VIZSGÁLATA A VISEGRÁDI ORSZÁGOKBAN</i>	523
<i>Меліх О. О. – Калмикова І. С. – Меліх Т. Г.: НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЧЕРЕЗ СФЕРУ ТУРИЗМУ</i>	533
<i>Mondok, Anita – Szüle, Picabo Heder: ADULTS-ONLY HOTEL – A POTENTIAL SPECIALIZATION FOR SUCCESS?</i>	539
<i>Осінчук А. С.: ПРАВОВИЙ ДИСКУРС ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	549
<i>Пацюк В. С. – Герасімова С. В.: РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ.....</i>	557
<i>Papp Géza: A KÉZMŰVES TERMÉKEK IRÁNTI KERESLET KÁRPÁTALJA FESZTIVÁLJAIN</i>	565
<i>Sass Enikő – Berghauer Sándor: HELYZETKÉPAZ EGÁNEDE KÁRPÁTALJAI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI PROGRAM TURIZMUSRA GYAKOROLT HATÁSAIRÓL</i>	575
<i>Sütő László – Baranyi Kinga – Baráz Csaba – Holló Sándor – Homoki Erika – Cs. Nagy Ádám – Gasztonyi Éva: A BÜKK-VIDÉK GEOPARK FÖLDTUDOMÁNYI ÉRTÉKEINEK ÉRTÉKELÉSE</i>	585
<i>Ситник О. І. – Хлевнюк О. Я. – Працьовитий М. М.: НЕПЕВНЕ МАЙБУТНЄ ЧИ ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ГАЙВОРОНСЬКОЇ ВУЗЬКОКОЛІЙКИ.....</i>	595
<i>Смирнов І. Г.: ВОЄННИЙ ТУРИЗМ: ГЕТЬМАН П. КОНАШЕВИЧ-САГАЙДАЧНИЙ ЯК ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛОГІСТ.....</i>	605
<i>Tarpai József: A KÁRPÁTALJAI MAGYAR KÖZÖSSÉG MEGMARADÁSÁT SZOLGÁLÓ KULTURÁLIS ÉS TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEK AKTUÁLIS PÉLDÁI</i>	613

Уварова Г. Ш.: ФЕСТИВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ГЕОГРАФІЯ І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ	621
Щука Г. П. – Сокол Т. Г.: МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В ТУРИЗМІ: ПОТРЕБИ ТА МОЖЛИВОСТІ	629
<i>Környezeti problémák / Проблеми довкілля / Environmental problems.....</i>	635
Apró Anna: SZEMPONTOK A FÉNYSZENNYEZÉS OKTA- TÁSÁHOZ A TANTERVI SZABÁLYOZÁS VONAT- KOZÁSÁBAN	637
Csoma Zoltán – Háger Krisztián – Csoma Zsuzsanna: A VÉRKE CSATORNA ÜLEDÉKÉNEK NEHÉZFÉM-SZENNYE- ZETTSÉGE	643
Dobó Marianna: A VÁLTOZÁSKEZELÉSI MÓDSZERTAN ALKALMAZÁSÁNAK PROBLEMATIKÁJA A VÉ- DELMI IGAZGATÁS TÉRSÉGI TERVEZÉSÉBEN	651
Hafenschner, Viktória Priscilla – Jankó, Ferenc: ENVIRON- MENTAL CONTROVERSY ON THE GABCIKOVO- NAGYMAROS WATER DAM, THE DANUBE RIVER. THE ASPECTS OF HUNGARIAN SCIENCE	659
Hardi Tamás – Hegyiné Bolla Katalin: A SZUBURBANIZÁ- CIÓ KÖRNYEZETÁTALAKÍTÓ SZEREPE A GYŐRI AGGLOMERÁCIÓBAN	667
Гінзула М. Я. – Смілик О. В. – Тесьолкіна Т. С.: АНАЛІТИ- КА СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ МЕНЕДЖМЕН- ТУ ВОДНОГО СЕКТОРУ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	675
Ігнатишин В. В. – Іжак Т. Й. – Ігнатишин М. Б.: МОНІТО- РИНГ ГЕОДИНАМІЧНОГО СТАНУ ЗАКАРПАТСЬ- КОГО ВНУТРІШНЬОГО ПРОГИНУ	683
Ігнатишин В. В. – Вербицький С. Т. – Ігнатишин А. В.: ГЕО- ФІЗИЧНІ ПОЛЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ЕКОЛОГІЧНО НЕ- БЕЗПЕЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ЗАКАРПАТТІ.....	691
Kajati, György – Németh, Mercédesz: THE ROLE OF LOCAL PRODUCTS IN EDUCATION AND THE ERASMUS+ PROGRAM	699

<i>Kályko A. – Bászjuk T. – Cselle D. – Harcsák I.:</i> A POLISSZJAI-ALFÖLD FOLYÓINAK JELENLEGI ÁLLAPOTA ÉS KÖRNYEZETI PROBLÉMÁJA.....	707
<i>Лисовський С. А.:</i> РОЛЬ ГЕОГРАФІЇ У ВПРОВАДЖЕННІ ПРОЦЕДУРИ СЕО ПРИ РОЗРОБЦІ ПЛАНІВ ПРОСТОРОВОВОГО РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	713
<i>Solymos Karolina – Csoma Zoltán:</i> AKÁRPÁTALJAI-ALFÖLD TALAJAI FELVEHETŐ MIKROELEM-TARTALMÁNAK ÉS -ELLÁTOTTSÁGÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA ELTÉRŐ HATÁSMÉCHANIZMUSÚ KIVONÓSZEREKBE.....	723
<i>Vince Tímea – Csoma Zoltán – Molnár D. István – Gönczy Sándor:</i> A FELSZÍNI VIZEK NEHÉZFÉM-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATA A NAGYMUZSALYI ARANYBÁNYA MEDDŐINEK KÖRNYEZETÉBEN	731

A KÉZMŰVES TERMÉKEK IRÁNTI KERESLET KÁRPÁTALJA FESZTIVÁLJAIN

Papp Géza

*II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
pappgeza@gmail.hu*

Abstract

DEMAND FOR CRAFT PRODUCTS AT TRANSCARPATHIAN FESTIVALS

Papp, Géza

Local products are getting more requested among tourists as well as locals. It is becoming more popular to buy and consume these products. With the support of local manufacturers, a specific region's tourism supply can expand, the judgement of settlements and economic aspect can improve, contributing to the successful rural and regional development.

In our study, we present the results of the empirical research based on the enquiry of craft products
Keywords: *Transcarpathia, festivals, festival tourism, craft product*

Kárpátalja és a fesztiválok

Kárpátalja Ukrajna legnyugatibb, 4 országgal határos megyéje. Ukrajnának turisztikai szempontból jelentős térsége a Kárpáti régió. A Krím félsziget 2014-es megszállását követően mindegyik terület, így Kárpátalja turisztikai szerepe is megnövekedett. A turisták száma a statisztikai információk szerint a 2015-ös mélypontot követően évről évre növekszik, hozzá kell tennünk, hogy a hivatalos statisztika nem veszi figyelembe a magánutakat, amelyek jelentősen növelhetik az adatokban szereplő értékeket (www.ukrstat.gov.ua). Az igencsak hiányos adatokból az derül ki, hogy a Kárpátaljára érkezők zömmel belföldi turisták, a nemzetközi turistaérkezések száma elenyésző, alig éri el a 3%-ot. Többek között a statisztikai hiányosságokat is próbálja kiküszöbölni a 2014. november 18-án alakult Kárpátaljai Magyar Turisztikai Tanács. A szervezet fő feladatai között szerepel Kárpátalja turisztikai szempontú népszerűsítése, a kárpátaljai magyar turisztikai élet szereplőinek összefogása, a külföldi turisták visszacsalogatása a megyébe (www.karpataljalap.net).

A nemzetközi irányvonalnak megfelelően Kárpátalján is egyre népszerűbb a fesztiválturizmus. A terület gazdag és hányattatott sorsú múltjának, itt élő számos nemzetiségi és vallási közösségének köszönhetően rendkívül gazdag táptalajt tud biztosítani a fesztiválok megrendezéséhez. Így ezeknek a rendezvényeknek nagy szerepe van abban, hogy a különböző kultúrákat és műfajokat összekapcsolják, és olyan műfajokat, kisebbségi kultúrákat is közvetítsenek csomagban, amelyeket a közönség egyébként nem fogyasztana (Hunyadi 2006).

A megyében megrendezésre kerülő fesztiválok számát illetően, hivatalos adatok hiányában, közismert kárpátaljai hírportálok eseménynaptáira lehet hivatkozni, amelyek összevetésekor csak megközelítő adatot kaphatunk. Ez az érték 150–300 körüli fesztivált jelent évente (Sass 2016). A fesztiválokat meglátogatók számáról szintén csak becslött értékeket találhatunk, Berghauer 2009-ben a látogatók számát 750 ezerre tette (Berghauer 2012). A kárpátaljai fesztiválokra jellemző a sokszínűség, számos gasztronómiai, hagyományőrző, művészeti témájú rendezvény tartanak. Ezeket az eseményeket Tarpai három kategóriába sorolta:

- művészeti (zenei, tánc, népművészet/folklór),
- gasztronómiai (étel, ital, termény, gasztronómiai hagyományokat ápoló),
- egyéb (tájhoz, természeti értékhez kötődő, hagyományőrző, illetve történelmi helyszínhez kötődő rendezvények; ünnepekhez, népszokáshoz kötődő; búcsú, sport) (Tarpai 2013).
- Látogatottságuk tekintetében a legnépszerűbbek a gasztronómiai, népművészeti és folklórfesztiválok (Sass 2016).

Kézművesek és termékeik

A fesztiválok állandó résztvevői, akik termékük bemutatása és népszerűsítése révén kívánnak szülőföldjükön boldogulni, a kézművesek. Közöttük akadnak olyanok, akiknek kiemelkedő teljesítményét nemzetközi szinten is elismerték. Vizsgálatunkban a főként magyar érdekeltségű, illetve a zömmel magyarok által lakott területeken megrendezésre kerülő fesztiválok látogatóit kérdeztük meg. A kiállítók a fesztiválokon túlnyomó részben meghívásos alapon vesznek részt, a meghívottak útiköltségét a rendezők finanszírozzák, így biztosítva lehetőséget a bemutatkozásra. A kiállítók 25%-a önerőből, kifejezetten üzleti célok által vezérelve látogatja a fesztiválokat (Homa 2018). A megjelenő termékek rendkívül változatos képet mutatnak. A kézművesek már-már feledésbe merülő technikákkal állítanak elő használati eszközöket, vagy gasztronómiai különlegességeket (pl. hordókészítő, lekvárfőző stb.). Több kézműves modern eszközökkel, piacképes termékek gyártásával foglalkozik (fajátékok, textilbabák, lakásdekorációk stb.).

Vásárlók körében végzett kérdőíves felmérés eredményei

Jelen felmérés a kárpátaljai fesztiválok egy kevésbé kutatott területét igyekszik feltárni. A fesztiválokat látogató közönség körében kérdőíves felmérések során a kézműves termékek felőli érdeklődés mellett a kézmű-

ves foglalkozásokon való részvételi lehetőségek iránti fogékonyságra is kíváncsiak voltunk.

A felmérésben a következő fesztiválok látogatói között szólítottunk meg vendégeket:

- IV. Nagyberegi Csipkebogyó- és Beregiszöttes-fesztivál,
- Nagymuzsalyi Gasztro- és Bornap,
- VII. Bethlen-nap,
- V. Beregszászi Szent Márton Újborfesztivál és Libator.

A rendezvények alatt összesen 85 kérdőívet sikerült kitöltetnünk. A kitöltőket véletlenszerűen választottuk ki a fesztivált látogató közönség köréből.

A kutatásban használt kérdőív 26 kérdést tartalmazott, amelyeket három fő részre osztottunk fel. Az első rész a válaszadó adatait rögzítette, a második a fesztiválokkal kapcsolatos általános kérdéseket tartalmazta, a harmadik a kézműves termékekkel foglalkozó értékelést foglalta magába. A kérdések többsége zárt (egy-, illetve többválasztásos), amellyel a statisztikai adatfeldolgozást kívántuk megkönnyíteni. A zárt kérdéseken kívül értékelőskálát is alkalmaztunk egyes kérdéskörök mélyrehatóbb vizsgálatánál. A kitöltött kérdőíveket SPSS-adattáblázatban rögzítettük, majd itt elvégezve a számításokat, vizuálisan is megjelenítettük.

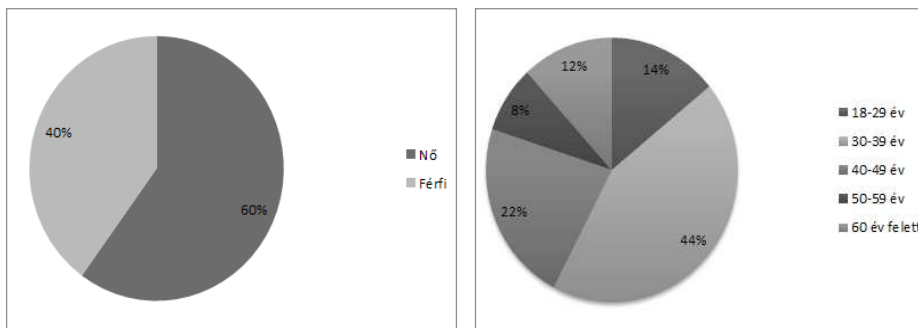
A kérdőíves felmérésekben való részvételi hajlandóság mindig magasabb a nők körében, ezt tapasztaltuk mi is (1. ábra). A válaszadókat 18 éves koruktól 5 korcsoportba soroltuk. Leginkább a 30–50 éves korosztály volt aktív válaszadó, ők adták a kitöltések kétharmadát. Az említett korosztály túlsúlya a kutatás szempontjából hasznosnak mondható, mivel ez a korosztály rendelkezik – feltételezéseink szerint – nagyobb vásárlóerővel, valamint ők azok, akik rendszeresen látogatják a családi rendezvényeket.

1. ábra

A válaszadók nemek szerinti megoszlása (balra)

2. ábra

A válaszadók életkor szerinti megoszlása (jobbra)

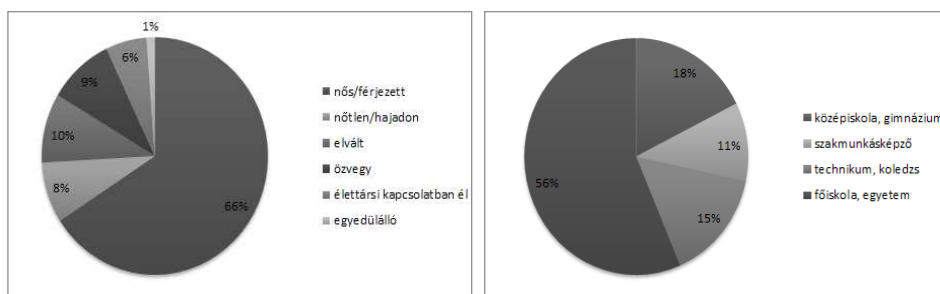
A családi állapot szerinti megoszlás is alátámasztja a fenti állítást, miszerint a fesztiválra érkezők, esetünkben kétharmaduk, családos emberek, akik ezeken a rendezvényeken kikapcsolódást keresnek családjuk minden tagja számára (3. ábra). A végzettség szerinti csoportosítás megalkotásakor négy csoportot állítottunk fel. Középfokú végzettségűnél alacsonyabbat nem tartalmaz a kérdőív, részben azért, mert ezen végzettségűek aránya elenyésző az összlakosságon belül, másrészt a válaszadási hajlandóságuk is alacsony. A megkérdezettek több mint fele rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

3. ábra

A válaszadók megoszlása családi állapotuk szerint (balra)

4. ábra

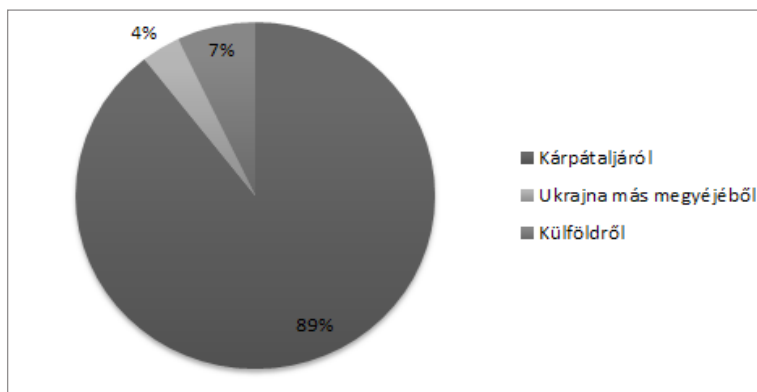
A válaszadók megoszlása iskolai végzettségük szerint (jobbra)

Kíváncsiak voltunk arra, hogy honnan érkeznek látogatók az egyes fesztiválokra. Az általunk megkérdezett fesztiválra érkezők mindössze 11%-a jött távolabbi területről, külföldről a megkérdezettek közül 6-an (egy kivétellel Magyarországról), Ukrajna más megyéjéből 3-an.

5. ábra

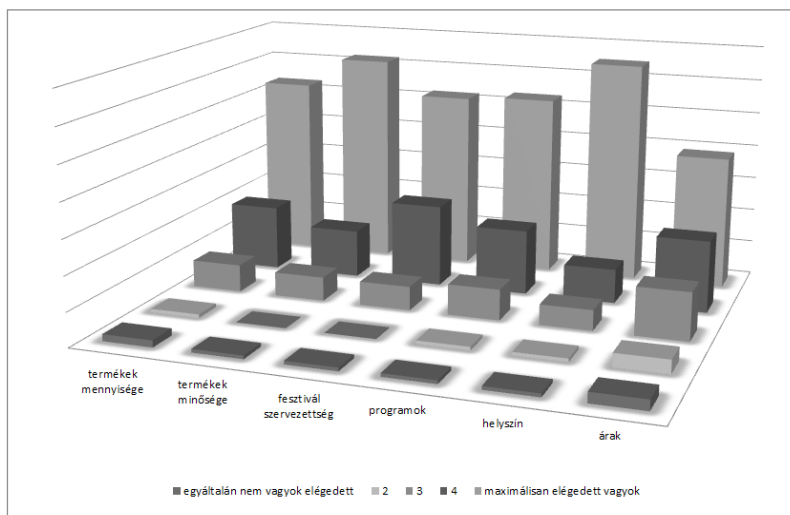
A válaszadók megoszlása lakhelyük szerint

Megkértük a látogatókat, hogy értékeljék a fesztivál szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos kérdéseket. Általánosan elmondható, hogy az ideérkezők túlnyomó többsége (87%-a) jól vagy maximálisan elégedett a fesztivállal. A termékek mennyiségét és minőségét illetően a válaszadók maximális elégedettsége 65–75% volt, ami az árakról azonban már nem mondható el, itt a teljes elégedettség még az 50%-ot sem érte el. A helyszínnel leginkább azért voltak elégedettek, mert az adott fesztivál vonzáskörzete nem túl nagy, a közönségnek nem okozott gondot a megközelítés. A programok terén kissé kritikusabban értékelték, sokan hiányolták a falunapokat záró esti szabadtéri mulatságokat.

6. ábra

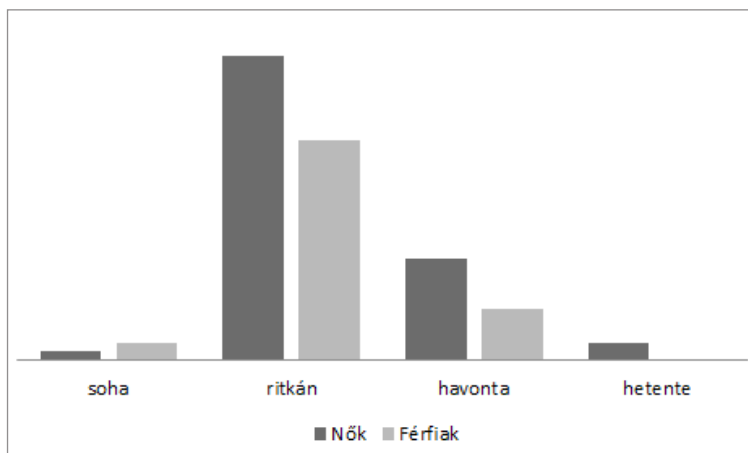
A látogatók elégedettsége a fesztiválon megjelenő termékekkel, programokkal, árakkal, valamint szervezetséggel és a helyszínnel

A továbbiakban olyan kérdésekkel foglalkozunk, amelyek a kézműves termékek iránti keresletet érintik. A vásárlási kedv egyértelműen a nők körében magasabb. Ami a kézműves termékek vásárlásának gyakoriságát illeti, legtöbbször csak a fesztiválokon (ritkán) ragadják meg az alkalmat efféle termékek beszerzésére. Az adatokból az is kiderült, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők, valamint a szellemi alkalmazottak és saját vállalkozást vezetőik azok, akik megengedik maguknak a gyakoribb vásárlást.

7. ábra

A kézműves termékek vásárlásának gyakorisága nemek szerinti eloszlása

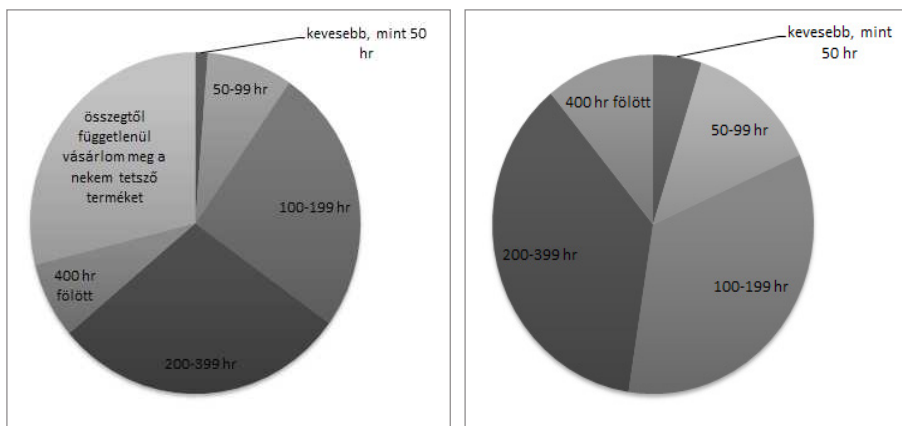
Az alkotók számára fontos, hogy termékeiket tisztességes áron tudják értékesíteni, erre vonatkozó kérdéseink 6, illetve 5 értékkategóriát különböztetnek meg annak függvényében, hogy saját részre vagy mások számára választanak kézműves terméket a fesztiválra látogatók. A leggyakrabban megjelölt értékkategória mindkét esetben a 200–399 hr közötti volt, de hozzá kell tennünk, hogy saját részre összegtől függetlenül is ugyanennyien vásárolnak.

8. ábra

Saját részre vásárolt kézműves termékekre költött összegek eloszlása (balra)

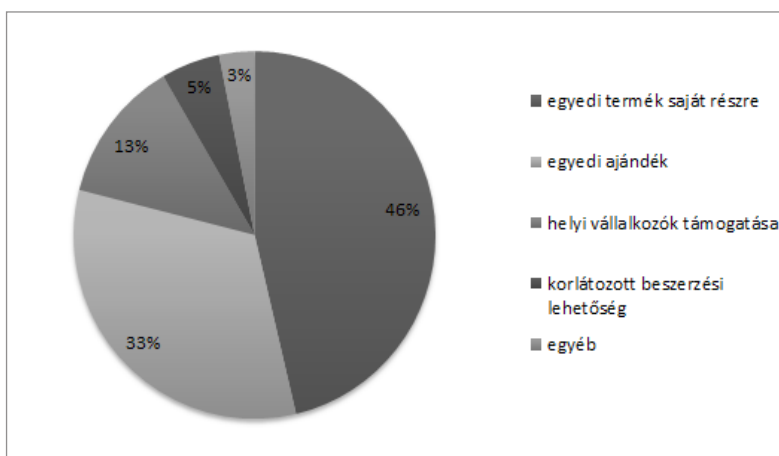
9. ábra

Ajándékba vásárolt kézműves termékekre költött összegek eloszlása (jobbra)

A vásárlások mögötti motivációra is kíváncsiak voltunk, így erre is rákérdeztünk, a zárt válaszok mellett viszont meghagytuk a lehetőséget, hogy a kitöltők saját gondolataikat is meg tudják fogalmazni. A felkínált lehetőség közül néhányan több választ is megjelöltek, míg mások olyan okokat neveztek meg, mint a művészeti érték, identitás-megőrző szerep, vagy csodálatuk a kézműves termékek iránt. Az alábbiakban a többszörösen megjelölt válaszokat összegezve szerkesztettük meg az ábrát.

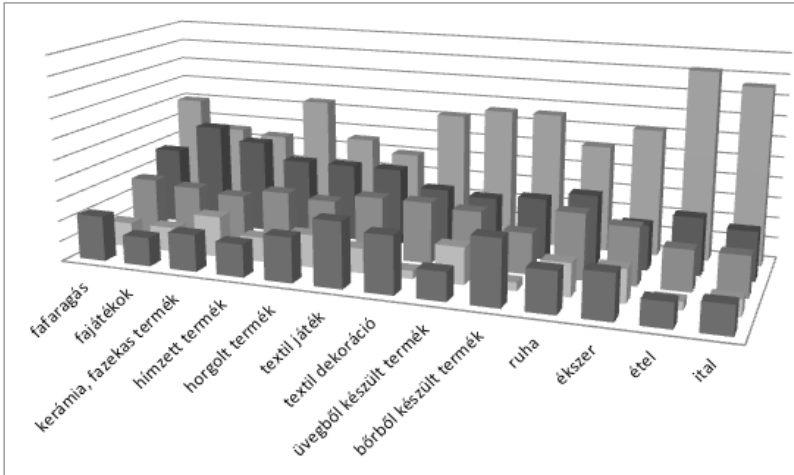
10. ábra

A kézműves termékek motivációjának eloszlása

A fesztiválokon leggyakrabban megjelenő kézműves termékeket csoportokba soroltuk, és a válaszadók ez alapján értékelték az egyes termékcsoportok iránti érdeklődésüket. Legnépszerűbb kézműves termékek az étel és ital kategóriákba tartoznak. Kétségtelenül elég terjedelmes a kategória palettájának kínálata, a házi készítésű lekvártól a füstölt hústermékekig, a boroktól a gyümölcszörpökig rengeteg termékkel találkozhatnak a fesztiválra látogatók. Népszerűségben a következő kategóriába sorolhatóak az ékszerek, textil-, üveg- és bőrtérmékek, fafaragások és hímzések. A megkérdezettek között legkevésbé a játékokat, a fazekas és ruházati termékeket kedvelték.

11. ábra

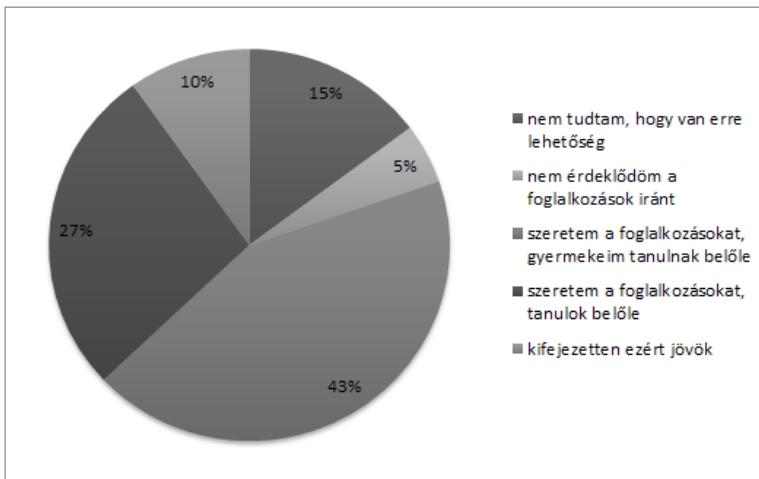
Kézműves termékek iránti kereslet. Előtérítől háttérig terjedő oszlopok értékei 1-től 5-ig (1 – legkevésbé érdekel, 5 – leginkább érdekel)

Számos kiállító, termelő a fesztiválok ideje alatt ingyenes kézműves foglalkozásokat tart az érdeklődőknek, így ismertetve meg velük szakmájuk fortélyainak alapjait. A foglalkozás elsősorban az iskolásoknak, fiataloknak szól, viszont nem utasítanak el egyetlen érdeklődőt sem. A fesztiválra látogatók jól ismerik és számítanak ezekre a foglalkozásokra, sokan gyermekeiknek szeretnék bemutatni a mesterségeket, de vannak olyanok is, akik saját tudásukat, ügyességüket, kreativitásukat teszik próbára.

12. ábra

Kézműves foglalkozások iránti érdeklődés

Összegzés

A fesztiválok látogatása Kárpátalján, hasonlóan a nemzetközi trendekhez, egyre növekszik. A tudatos szervezéshez és arculatalakításhoz elengedhetetlen az ilyen típusú rendezvények tudományos oldalról történő megközelítése. A felmérésünk bár véletlenszerű, mégsem mondható reprezentatívnak, a pontosabb következtetések kedvéért további kitöltésekre, a kutatás folytatására van szükség. Az eddigi észrevételeink legfontosabb elemei a következők:

- a fesztivált látogatók jelentős hányadát a helyi illetve a közeli települések lakói teszik ki;
- a fesztivál vendégei leginkább a 30–50 éves korosztályból kerülnek ki, és leggyakrabban családosan érkeznek a rendezvényre;
- a fesztiválok egyértelműen pozitív fogadtatásra találnak a látogatók körében;
- a kézműves termékek iránti igényt sokan pont a fesztiválokon próbálják kielégíteni;
- a kézműves termékek vásárlására fordított összegek a vizsgált időszak alatt a 200–400 hrvnyás intervallumba estek;
- a vásárlások fő motiválója az egyedi termékek beszerzése;
- a legkedveltebb kézműves termékek a gasztronómiai különlegességek.

Irodalom

- Berghauer S. 2012: Kárpátalja turizmusa. Főiskolai jegyzet, Beregszász, pp. 59–61.
- Homa K. 2018: Kézművesek és iparművészek Kárpátalja fesztiváljain, Évfolyammunka, Beregszász
- Hunyadi Zs. – Inkei P. – Szabó J. Z. 2006: Fesztivál-világ, Budapest.
- Sass E. 2016: Kárpátalja fesztiváljainak elemzése internetes megjelenésük alapján. In: Jászberényi M. – Zátori A. – Ásványi K. (szerk.): Fesztiválturizmus. Akadémiai Kiadó Zrt., Budapest, pp. 368–382.
- Sass E. – Szilágyi Zs. – Gönczy S. 2007: Kárpátalja mint turisztikai desztináció ismertsége és imázsa. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl, Nemzetközi tudományos konferencia, Eötvös József Főiskola, Baja, pp. 455–460.
- Tarpai J. 2013: A természeti és társadalmi erőforrások szerepe Kárpátalja turizmusfejlesztésben és hatása a területfejlesztésre, Pécs
- http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/tur_potoki.pdf
- <https://karpataljalap.net/?q=2018/09/29/feladatunk-karpataljai-magyar-turisztikai-eletfejlesztese>

Т– 32 Соціально-географічні процеси в Східно-Центральній Європі: проблеми, тенденції, напрями. Збірник наукових робіт Міжнародної наукової географічної конференції «Соціально-географічні процеси в Східно-Центральній Європі: проблеми, тенденції, напрями», Берегове, 26–27 березня 2020 року. Том 2 / Редакційна колегія: Олександр Бергхауер, Лорант-Дейнеш Давід, Мирослав Дністрянский, Дюло Фодор, Лівія Гергей, Шандор Генці, Тібор Іжак, Андрій Моца, Стефан Молнар Д., Йосип Молнар, Тібор Нодь, Наталія Олаг, Гейзо Папп, Еники Шаш, Галина Щука, Атілла Товт, Тімео Вінце, Ольга Вірван – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2020. – 356 с. (угорською, українською та англійською мовою)

ISBN 978-617-7868-12-4

ISBN 978-617-7868-14-8 (Т. 2)

Двотомний збірник містить матеріали доповідей міжнародної наукової географічної конференції «Соціально-географічні процеси в Східно-Центральній Європі: проблеми, тенденції, напрями», яка мала відбутися 26–27 березня 2020 року в Закарпатському угорському інституті ім. Ф. Ракоці ІІ (м. Берегове), однак через епідемію коронавірусу та запровадження карантину була відкладена.

УДК: 911.3(4-11)(4-191.2)

Наукове видання

СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ
В СХІДНО-ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ: ПРОБЛЕМИ,
ТЕНДЕНЦІЇ, НАПРЯМИ

Міжнародна наукова географічна конференція
Берегове, 26–27 березня 2020 року

Збірник наукових робіт

Том 2

2020 р.

Редакційна колегія:

*Олександр Бергхауер, Лорант-Дейнеш Давід, Мирослав Дністрянський,
Дюло Фодор, Лівія Гергей, Шандор Генці, Тібор Іжак, Андрій Моца,
Стефан Молнар Д., Йосип Молнар, Тібор Нодь, Наталія Олаг, Гейзо Папп,
Еники Шаш, Галина Щука, Атілла Товт, Тімео Вінце, Ольга Вірван*

Технічне редагування:

Олександр Добош

Верстка:

Вікторія Товтін, Ласло Веждел, Олександр Добош

Коректура:

Беатрікс Пустой-Тарці, Едіна Шін, Олександр Кордонець, Томаш Врabelь

Обкладинка:

Стефан Молнар Д.

Відповідальні за випуск:

Льдіко Орос, Олександр Добош

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88 000. Електронна пошта: print@rik.com.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року*

Підписано до друку 28.07.2020. Шрифт «Times New Roman».
Папір офсетний, щільністю 80 г/м². Ум. друк. арк. 28,7. Формат 70x100/16.
Замовл. №1861/2. Тираж 300.